

ЌЕ ГИ УНИШТИМ "ГЛАВАТА И ПИПА НА КРИМИНАЛОТ И КОРУПЦИЈАТА

Разговорот го водеше:
Драги ИВАНОВСКИ

Господине Трајанов, до каде е остварувањето на планот од Вашата предизборна програма за формирање Агенција за борба против организираниот криминал?

ТРАЈАНОВ: Со Демократски сојуз уште во 2002 г. подготвив проект за декриминализација, кој во 2005-2006 г. беше презентираан пред граѓаните на РМ и кога се формираше "Коалицијата за подобра Македонија" партијата ДС направи соработка со ВМРО-ДПМНЕ. Потоа, оваа програма беше вградена во програмата "Преродба во 100 чекори" и стана програма на целата коалиција. Значи, практично се работи за владина програма, тоа е многу сложен проект, кој бара промени во голем број закони, односно во Законот за кривична постапка и во други закони, но најбитно, меѓу другото, е што ние предвидуваме да се донесе закон за формирање агенција за борба против организиран криминал и корупција. Министерството за правда има обврска да подготви еден таков закон. Имаше неколку собирања на работната група, која почна да работи на таквиот законски проект, но сè уште не е заокружена целата работа. Очигледно има отпори околу имплементацијата на проектот во целина, но по последните разговори кои ги имавме со претседателот на Владата г. Никола Груевски, сега ќе се

забрзаат сите овие активности и очекуваме набрзо да се достави конкретен законски проект до Владата. Точно е дијагностицирано што се случува во Р Македонија во однос на загроеноста на нашата држава од организираниот криминал и корупцијата, зашто криминалот стана вредносна категорија против кој треба да се справуваме, за неговото разорно дејство, за кочење на сите позитивни процеси на државава, бидејќи досега со земјава раководеа корумпирани политичари, кои се лесни за манипулација, за уцени... Затоа и никогаш не се решавале стратешките интереси на РМ, туку постојано политичките водства биле под притисок, под контрола од влијателни центри, односно кога политичарот кој е на врвна позиција во државата е инволвиран во организираниот криминал и корупцијата, тој не може да биде самостоен, не може државнички да се однесува. Главните цели на проектот е оваа агенција да работи на откривањето на скриениот имот на политичарите и на носителите на други јавни функции, дали имаат средства во странски банки, недвижности, значи нивно откривање или детекција. Втората работа која ја предвидуваме е конфискација на имотот со криминално потекло. Има разни коментари дека се враќаеме назад и ќе го испитуваме потеклото на имотот. Тоа апсолутно не е така. Се работи за проценка на вредноста на имотот на сите оние кои биле на функција или евентуално се води постапка за инволвираност во организиран криминал, всушност дали имотот е резултат на неговите легални приманања или, пак, се работи за имот со криминално потекло. Трета работа, која е многу важна, е забраната за политичко дејствување. Значи, ако против некој од досегашните или од актуелните носители на јавна функција се води постапка, прво судот ќе му изрече затворска казна, второ што ќе направи ако е откриен имотот негов, ќе му биде одземен, трето ќе му забрани 5 или 10 години да биде биран на политичка функција. На тој начин ќе можеме да се спасиме од оние кои

Павле Трајанов е дипломиран правник, со огромно искуство од областа на безбедноста, како началник на аналитика, потсекретар за јавна безбедност и министер за внатрешни работи на РМ во времето на владеењето на ВМРО-ДПМНЕ во периодот 1998-2002 година.

Е И ЛАТА"

Претседателот Бранко Црвенковски дава дезинформации за безбедносната состојба во Македонија, за да се предизвика вештачка политичка криза со која би се зголемиле неговиот и рејтингот на СДСМ. Не се точни тврдењата на претседателот Црвенковски дека се повторува ситуацијата од 2001 година. Црвенковски настапува како вонпартиски опозиционер! Го прашувам дали досега издал наредба како врховен командант на вооружените сили на Македонија за нивна безбедносна готовност?

имаат многу пари и кои можат многу лесно повторно да се вратат на политичката сцена и да се вклучат во криминални активности на штета на нашите државни интереси. Тоа е суштината на проектот за декриминализација, за кој има голема поддршка. Се надевам дека за него наскоро ќе расправаат и Владата и Собранието, кој веќе е доставен до законодавниот дом.

Досега Владата на Никола Груевски, односно коалицијата, презеде длабоки и драстични мерки во борбата против организираниот криминал, се успеа да се дојде до лица кои се осомничени дека го сториле, меѓу кои има и поранешни премиери итн. Колку судството може да ја следи интензивната работа на Владата на полето на сузбивањето на организираниот криминал?

ТРАЈАНОВ: Значи, со своите активности, како и со промоцијата на проектот, сметам дека Демократски сојуз како политичка партија ја направивме најголемата работа. Имено, се подигна свеста кај граѓаните дека е неопходно да се соочиме

со општественото зло - организираниот криминал. Влеговме во коалиција со ВМРО-ДПМНЕ, со успешна предизборна и изборна соработка, пред сè, затоа што се прифати нашиот проект, а што е најбитно, со г. Груевски почна борбата против организираниот криминал во државава и прв пат октоподот директно со чекан се удира в глава, а не по пипалата, за повторно да се шири. Верувам дека надлежните институции добро ги подготвуваат кривичните пријави, обезбедуваат неопходни материјални докази, а Јавното обвинителство веќе покажува поголема оперативна активност. Треба да очекуваме и судот да реагира на соодветен начин, но закончоста во судските реформи, кои не се завршени, остава простор за стравување дека е можно сдсмовските олигарси или, пак, политичката мафија да се обидат преку судската власт да ја компромитираат севкупната борба против организираниот криминал, со тоа што нема да се суди ефикасно, ќе се опструира постапката, процедурата, а на крај можат да донесат и ослободителни пресуди. Со тоа ќе се компромитираат работата на државните институции задолжени за откривање на криминалот, потоа на јавниот обвинител, со цел во домашната и во светската јавност да се покаже дека оваа Влада работи реваншистички и поднесува кривични пријави и обвиненија од политичка мотивација итн. Токму затоа многу е битно во овој период да се завршат судските реформи, пред сè, да се дооформи Судскиот совет со петте членови, да се донесат Законот за јавно обвинителство и Законот за совет на јавни обвинители, да се направи

сè што е неопходно судската власт да биде со висок степен на самостојност, независност, односно судовите да се чувствуваат самостојни, а не и натаму да бидат зависни од политичките партии. Иако во повеќе од 90 отсто од судовите обвинителите се поставени за време на СДСМ, сепак доколку во целост се осамостои Судскиот совет, тогаш судиите многу лесно ќе можат да се ослободат од партиските стеги, од наводните обврски кои ги имаат кон оние кои ги предлагале и ги избирале.

корупцијата и криминалот, без разлика на тоа која политичка партија е на власт. Сметам дека ќе ни биде драгоцено нивното искуство од Романија. Таа е независна, практично на некој начин е претставник на ЕУ, односно нејзината работа ја финансира Владата на Велика Британија, што може да има огромен придонес бидејќи над неа ќе бидат многу мали влијанијата од Владата, вклучувајќи и од претседателот Груевски. Г-ѓа Маковеј дојде на наша покана за да даде свој придонес, за да го пренесе своето искуство и знаење така што и нашите институции да можат да дејствуваат на поефикасен начин, како што тоа се правело во Романија и во некои други земји.

Од НАТО има најави дека идната година нема да бидеме примени во Алијансата, односно заедно со Албанија тоа ќе мораме да го чекаме уште една година. Како причина за ова се истакнува нерешавањето на косовскиот проблем. Какво е Вашето мислење?

Во борбата против организираниот криминал премиерот Никола Груевски прв пат почна да го удира октоподот со чекан директно в глава, а не како што беше порано, по пипалата, по што тој повторно се ширеше.

ТРАЈАНОВ: Повторно Балканот навлегува во една преткризна состојба и тоа е поврзано со Косово. Значи, последниве 10 години Косово е огромен проблем во регионот. Преку него се прекршуваат голем број други геополитички воени економски интереси на влијателните држави, на САД, на ЕУ, па и на Русија во последно време, така што решавањето на косовското прашање и натаму ќе биде предмет на разгледување или на нивно меѓусебно пресметување, а сè тоа на штета на балканските народи и држави. Мислам дека ова прашање и натаму ќе остане отворено, не ќе може брзо да се најде решение, и не знам дали кај оние кои директно одлучуваат постои политичка волја за негово што поскоро решавање. Нема усогласен став за тоа дали Косово треба да биде поделено или да остане во состав на Србија. САД имаат јасен став - ја поддржуваат идејата за независно Косово, но јасно е дека не можат до крај да ја реализираат таа идеја без согласност на ЕУ, уште помалку ако за тоа не се согласи и Русија. Тој косовски јазол и натаму е присутен. За Р Македонија е битно тоа што таа мора да биде вклучена во тој процес, кога се отвори прашањето за идниот статус на Косово инсистирам да се вклучиме многу поактивно, за да предочиме што значи неговата независност, што значи поделбата и какви импликации тоа ќе има врз состојбите на Балканот. Неодамна, во Тетово се одржала средба на еминентни професори, политичари и експерти, на која се разговарало за Албанија. Тука повторно била промовирана идејата дека веднаш по одлуката за независно Косово треба да се работи на идејата за обединување на сите Албанци во една држава, значи делови од Црна Гора, Јужна Србија, Македонија, Грција итн. Имено, најголема штета си прават сами со промоцијата на една ваква идеја, за која не велам дека ќе биде поддржана од било кого и дека ќе може да помине, но таа сега насекаде ги обединува екстремните групи, иако објективно, според официјалните изјави на Албанија, на Косово, па и според изјавите на лидерите на политичките партии во Македонија, закопана е идејата за голема Албанија. Но, мислам дека екстремните структури и натаму ја промовираат. Ние мораме да даваме информации, проценки дека поделбата на Косово значи долгорочна дестабилизација на Балканот и тоа ќе има негативни импликации по територијалниот интегритет на РМ. Многу битно е активно да се вклучиме и уште побитно е Македонија да ги јакне своите капацитети, внатрешната кохезија, стабил-

Евентуалната дестабилизација на Балканот од екстремните сили претставува можност за нивна повторна промоција, повторно ограбување туѓ имот и добивање финансии од емиграцијата, па затоа тие предвреме се подготвуваат, бегаат од затвори и формираат јадра на екстремни терористички групации и паравоени формации.

Почна ли да се чувствува влијанието на г-ѓа Моника Маковеј, која се прослави во Романија со борбата на државните органи против организираниот криминал?

ТРАЈАНОВ: Неодамна имав средба со г-ѓа Моника Маковеј, која пројави голем интерес за проектот за декриминализација, бидејќи сличен ваков проект се спроведувал и во Романија, каде таа била министер за правда. И таму е почната силна борба против организираниот криминал и корупцијата, која ја предводела г-ѓа Маковеј. Се надевам дека ќе расправаме за повеќе предложени решенија, повторно ќе се сретнеме и сметам дека нашата соработка ќе продолжи. Инаку, таа е советник на претседателот Никола Груевски за борба против корупцијата и криминалот. Имам впечаток дека таа повеќе ќе работи на предлагање системски решенија, како што е проектот за декриминализација, на решенија кои ќе значат зголемување на ефикасноста на државните институции во борбата против

носта на државата, мораме суверено да владееме на нашата територија итн. да го спречуваме формирањето на екстремни групации, кои во одреден период можат да почнат активности. Не знаеме како глобално ќе се одвиваат процесите. Мораме да бидеме стабилни, да работиме на зајакнувањето на границата, да инсистираме што поскоро да биде одбележана границата со Косово и да обезбедиме внатрешна политичка стабилност. Според сите оценки на претставниците на НАТО, на ЕУ, на САД, Македонија веќе е при крај со сите реформи поврзани со армијата, со севкупниот правен систем и факт е дека можеме да бидеме дел од Алијансата. Не верувам дека заради косовското прашање НАТО ја одложи поканата за прием на РМ во Алијансата и на Албанија, бидејќи тоа би бил многу лош сигнал за радикалите, за екстремните структури. Моментно има две главни стратешки размислувања. Првата стратегија е брза интеграција на балканските држави во ЕУ и во НАТО, со тоа што ќе се урнат границите и сите народи ќе живеат во голема држава, слободно ќе се движат. Втората стратегија, која ја разработуваат екстремистите, со војна и со сила да направат голема Албанија. Значи, ако сакаме да го пресретнеме екстремизмот, ЕУ, а особено НАТО како фактор за безбедност на државите-членки на Алијансата, пред сè, мора да работат на тоа Македонија и Албанија заедно, колку што е можно побрзо, со Хрватска да ја добијат најавената покана за членство во 2008 година. Секоја друга најава ќе биде лош сигнал за сите нас, но добар знак за екстремните структури, кои тогаш ќе почнат со екстремни активности и во Србија и во Македонија и на Косово, а последиците од тоа ќе бидат многу подраматични отколку од она што се случуваше во 2001 година.

Закоченоста на судските реформи остава стравување дека олигарсите на СДСМ или политичката мафија преку судската власт ќе се обидат борбата против организиран криминал да ја компромитираат со неэффексно судење, со опструирање на постапката и на процедурата и со донесување ослободителни пресуди.

 Во овој поглед многу индикативно како обид за дестабилизација е чудното бегство на седуммина осуденици за тероризам од затворот "Дубрава" на Косово и на уште еден затвореник од "Идризово", а истовремено се случија и бегствата на осудени кои се лекуваат на Невропсихијатриската клиника во "Бардовци"...

ТРАЈАНОВ: Криминалните групации, екстремистите, терористите многу добро ги следат состојбите, инстинктивно реагираат, тоа се лица кои се изолирани, отфрлени од влијанието во политичкиот живот, од бизнисот итн. Евентуалната дестабилизација на Балканот, во која и тие би се вклучиле, за нив претставува можност за повторна промоција, за повторно ограбување на туѓ имот, повторно добивање финансии од емиграцијата, така што уште еднаш би добиле на важност на Балканот. Причината поради која тие предвреме се подготвуваат, бегаат, се организираат, бараат свои истомисленици е за да се формираат јадра на такви екстремни терористички групации и паравоени формации, кои ќе можат да се вклучат при евентуални обиди за поголема дестабилизација. Не е исклучена можноста и тие да почнат со некакви активности доколку државните институции дејствуваат млитаво, доколку видат дека има страв да се реализира ефикасна интервенција за нивно фаќање и неутрализирање. Во Република Македонија во овој момент е многу битно да оствариме тим на контрола, службите за разузнавање да соработуваат меѓу себе и да се формира центар кој ќе ги собира сите информации и ќе ги обработува, да се воспостави блиска соработка со соседните држави, Албанија, со Владата на Косово, со КФОР, со Србија, да се разменуваат информациите и да се планира заедничка стратегија за тоа како овие екстремни групации и терористи кои побегнале да бидат фатени и неутрализираани. Тоа е обврска на претседателот на државата, бидејќи тој е врховен командант, за евен-

туално ангажирање на специјалните единици. Значи, потребна е добра стратегија и не треба да покажеме колебливост, ни малку слична на онаа од 2001 година, бидејќи тогаш ќе се загрози севкупната безбедност, а што е најважно ќе се закочат и сите процеси на економски план, борбата против корупцијата, односно ќе се загрози чекорењата кон ЕУ и кон НАТО.

НАТО како фактор на безбедноста мора да работи на тоа Македонија и Албанија да влезат во Алијансата што е можно побрзо и заедно со Хрватска да ја добиеме веќе најавената покана за членство во 2008 година.

 По сè изгледа во Албанија се толерира една националистичка партија - "Бали Комбтар", која деновиве се обидува да влијае врз Албанците и во Македонија и на Косово, истакнувајќи ги албанските стремежи за создавање голема Албанија. Да направиме корелација на тоа како поминуваше една наша партија кога велеше дека ќе одржи свој конгрес во Солун итн. односно како на тоа реагираа односните држави. Дали Албанија треба да си дозволи толерирање на овие работи?

ТРАЈАНОВ: Имам можност да престојувам во Албанија на почетокот од оваа година и можам да зборувам за тоа какви ставови имаат официјалните претставници на Албанија, претседателот Сали Бериша, експерти со кои разговарав, кои сега се предодредени на идејата и на нивната стратегија за влез во НАТО и во ЕУ. Апсолутно не размислуваат да поддржуваат било какви екстремни структури кои сакаат да прават голема Албанија. Мислам дека за вакво нешто ќе изостане поддршка од Албанија. Но, во Албанија сè уште има т.н. "цебови", каде можат да се најдат разни екстремни струи како "Бали Комбтар" за промоција на идејата за голема Албанија. Па, и нас некој може да нè праша за она што се случи на одржувањето на таков состанок во Тетово. Албанија ја научи лекцијата и ако ја поддржи акцијата на "Бали Комбтар" ќе мора да се прости од влегувањето во НАТО и во ЕУ и мислам дека ќе се чува од каква и да е поврзаност со вакви екстремни структури на Косово, во Македонија и во самата Албанија.